

HÍRLEVÉL

a transznacionális és interregionális Európai Területi Együttműködési (ETE) programokról
2. szám – 2008. május 7.

Tartalom:

Az ETE programokról általában
A Magyarországot érintő ETE programok
ETE transznacionális pályázati felhívások 2008 első félévében

Mint az a tartalomból is látszik, jelen Hírlevél az 1. szám struktúráját követi. Az egyre bővülő olvasói körre való tekintettel egyelőre meghagytuk az általánosabb bevezetőnek szánt első két pontot, míg a harmadik pont tartalmazza a szám aktualitását adó Délkelet-Európai transznacionális program első pályázati körének részleteit. A megismételt bevezető fejezeteket is frissítettük azonban az ott tárgyalt programok híreivel. Ezeket a frissítéseket **pirossal** kiemeltük.

Az Európai Területi Együttműködési (ETE) programokról általában

Az unió országainak társadalmi, gazdasági és területi szempontból kiegyensúlyozott fejlődése és a területi különbségek csökkentése érdekében a Strukturális és Kohéziós Alapokon keresztül elérhető uniós forrásokat három célkitűzésen keresztül lehet felhasználni 2007-2013 között:

- Konvergencia célkitűzés:** fő célja a legelmaradottabb régiók növekedésének és munkahelyteremtésének támogatása úgy, hogy hozzájáruljon a gazdasági- és társadalmi kohézió erősítéséhez. E célkitűzés keretében készülnek és valósulnak majd meg Magyarországon az egyes regionális – kivéve a Közép Magyarországi Régiót – és az ágazati operatív programok.
- Regionális versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzés:** fő célja a változások támogatása, ezen belül a gazdasági átalakulás gyorsítása, valamint a foglalkoztatás és a termelékenység növelése. E célkitűzés keretében készül és valósul majd meg a Közép-Magyarországi Regionális Operatív program.
- Európai Területi Együttműködés célkitűzés:** fő célja, hogy elősegítse az Unió területének erőteljesebb integrációját, harmonikus és kiegyensúlyozott fejlődését. E célkitűzésen belül háromféle programtípus került meghatározásra, így határokon átnyúló, transznacionális és interregionális együttműködések, e programok kívánják előmozdítani az unió területi integrációját, területi kohézióját. E célkitűzés keretében magyar részvétellel hét határ menti, kettő transznacionális és négy interregionális program kerül kidolgozásra, illetve megvalósításra.

Az Európai Területi Együttműködés a 2007-2013 közötti időszak regionális politikájának önálló célkitűzésévé vált, szemben a korábbi időkkel, amikor a **határ menti, transznacionális és** részben az **interregionális** együttműködések az INTERREG Közösségi Kezdeményezés keretében valósultak meg. A területi együttműködés külön célkitűzéssé emelésével a területi együttműködés sokkal hangsúlyosabb lett, melynek szabályait a tagállamok jogrendjében közvetlenül alkalmazandó rendeletek tartalmazzák (a Tanács 1083/2006/EK rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezéseinek megállapításáról és az Európai Parlament és Tanács 1080/2006/EK rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapról).

A 3. célkitűzés programjainak jellegzetessége, hogy nem nemzeti programok, hanem két- vagy több ország közös programjairól van szó. E programok **tervezése** sok szempontból elkülönült az 1. és 2. célkitűzéstől, mind a tervezés kereteinek, mind az intézményrendszer kialakításának szempontjából. A programok nemzetközi jellegéből fakad, hogy készítésükre az érintett két- vagy több ország delegált képviselőiből közös programozási bizottságok/munkacsoportok kerültek felállításra, melyek felelősek voltak a program kidolgozásáért és az Európai Bizottság számára történő benyújtásáért. A programok **végrehajtása** is közös, melyekért elsősorban a programalkotó országok részvételével működő Közös Monitoring Bizottságok felelnek.

Az Európai Területi Együttműködés célkitűzés keretében benyújtott pályázatok az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósulhatnak meg. Magyarország a **határ menti és a transznacionális programok** finanszírozására közel 300 millió eurót kapott az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), amit a jogosult területek lakosság-számának arányában osztottak fel az egyes programok között. A magyar allokációt kiegészítik a programban résztvevő tagországok ERFA-ból, illetve Horvátország és Szerbia esetében az Előcsatlakozási Alapból (IPA – Instrument for Pre-Accession), Ukrajna esetében pedig az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszközből (ENPI – European Neighbourhood and Partnership Instrument) az adott programhoz allokált forrásai, illetve az ezekhez a forrásokhoz allokált kötelező társfinanszírozásból származó összegek. Az **interregionális programok** (INTERREG IVC, URBACT 2007-2013, ESPON 2013, INTERACT II) számára rendelkezésre álló összegeket összeurópai jellegűknél fogva programszinten határozták meg.

A Magyarországot érintő ETE programok

Határ menti együttműködési programok

Magyarország szomszédos országaival kétoldalú határ menti együttműködési programokat dolgozott ki, kivéve az ukrán határon, ahol négyoldalú lesz a program (**magyar-szlovák-román-ukrán** határszakasz). A határ menti programok jellege eltérő lehet attól függően, hogy az unió belső, vagy külső határai mentén fekvő területeket érint. Ezek alapján megkülönböztetjük az Unió belső határa mentén fekvő **magyar-román, magyar-szlovák, magyar-osztrák és magyar-szlovén** határ menti operatív programokat; az Előcsatlakozási Eszköz hatálya alá tartozó országokkal készülő **magyar-horvát és magyar-szerb** határ menti programokat; illetve a belátható időn belül az Unióhoz nem csatlakozó Ukrajnával együtt készült négyoldalú határ menti együttműködési programot. A magyar-szlovák, magyar-román, magyar-horvát, magyar-szerb és magyar-szlovák-román-ukrán programok esetében a programok közös intézményrendszere (Irányító Hatóság, Igazoló Hatóság, Ellenőrző Hatóság, Közös Szakmai Titkárság) hazánkban kerülnek felállításra.

A határ menti együttműködésben az érintett határ menti megyék szereplői jogosultak az egyes programok prioritásainak megfelelő együttműködésükhöz támogatásra pályázni.

Az egyes programok 2008-ban írják ki az első pályázati felhívásokat. Jelen Hírlevél keretei közt a továbbiakban nem fogunk tudni a határ menti programok alakulását nyomon követni. További információt közvetlenül az egyes programok felelőseitől kérhetnek, valamint a VÁTI illetve a programok – esetenként még kialakítás alatt álló – honlapjairól.

Program	Első pályázati kör várható megjelenése	Kontakt / Honlap
magyar-román	2008 nyár	Oláh Annamária; 06 1 224 32 79; Huro2007-2013@vati.hu
magyar-szlovák	2008 nyár	Török Zsolt; 06 1 224 32 33; zstorok@vati.hu
magyar-osztrák	folyamatos	Dr. Horváth Csaba; 06 99 512710; at-hu.jts.sopron@vati.hu www.at-hu.net
magyar-szlovén	2008 jún-júl	Gál Edit; 06 1 224 3261; egal@vati.hu Magyar Orsolya; 06 92 511 070; omagyar@vati.hu
magyar-horvát	2008 ősz	Dr. Szűcs B. Márton; 06 72 513 455; mszucs@vati.hu
magyar-szerb	2008 okt	Natalija Matunovic; 06 1 224-3100 / 4452; nmatunovic@vati.hu
magyar-szlovák-román-ukrán	2008 vége	Baranyi András; 06 1 224 32 94; abaranyi@vati.hu ,

Transznacionális együttműködési programok

A transznacionális együttműködés esetében Magyarország a 2004-2006 közötti időszakban az INTERREG IIIB program **CADSES** (Central Adriatic Danubian South-Eastern European Space - Közép-európai–adriai–dunai–délkelet-európai) térségéhez tartozott. E térségben a 2007-2013-as időszakra két utód-program került kialakításra: a **Délkelet-Európai Térség** 8 EU tag és 8 Unión kívüli országgal és a **Közép-Európai Térség** 8 EU tag és 1 Unión kívüli országgal. Magyarország mindkét térségnek teljes területével tagja, ráadásul a

Délkelet-Európai térség esetében 16 ország közös intézményrendszere (Irányító Hatóság, Igazoló Hatóság, Ellenőrző Hatóság, Közös Szakmai Titkárság) is hazánkban kerül felállításra. A transznacionális együttműködési programok esetében az egyes makro-térségeken belül négy prioritás keretében működhetnek majd együtt a leendő projektpartnerek, az innováció, a városfejlesztés, a környezetvédelem és a megközelíthetőség területén. A programok évente ismétlődő pályázati felhívások keretében szeretnék transznacionális projektek megvalósulását támogatni.

A 2008. év első negyedében megjelenő pályázati felhívásokról bővebben a Hírlevél harmadik pontjában írunk.

Interregionális együttműködési programok

Az interregionális együttműködés a regionális politika hatékonyságának erősítését tűzte ki célul a regionális és a helyi hatóságok közötti kapcsolatépítés és tapasztalatcsere ösztönzésén keresztül. Ezekben a programokban, illetve a programok készítésében az EU valamennyi országa, és egyes esetekben EU-n kívüli országok (pl. Svájc, Norvégia) is részt vesznek. Az interregionális együttműködés keretén belül négy programot készítettek összeurópai szinten:

Az **ESPON 2013 Program** (Európai Területi Tervezési Megfigyelő Hálózat) keretében alkalmazott kutatásokra; európai területi trendek, perspektívák és a politikai hatások elemzésére; illetve hálózatfejlesztésre és továbbképzésekre nyílik mód az európai kutatóhelyek számára a területfejlesztési stratégiák, programok alátámasztása érdekében a versenyképesség és a kohézió témakörökben.

A programról a hírlevélben – tekintettel viszonylag zárt célközönségére – nem fogunk folyamatos tájékoztatást adni. A program iránt érdeklődők a program-honlapon (www.espon.eu) **vagy a program magyarországi kapcsolattartó pontjánál tájékozódhatnak: Salamin Géza, 06 1 224 32 68, espon@vati.hu**

Az **INTERACT II** program a hatékony irányításról és végrehajtásról szól – különös tekintettel az Európai Területi Együttműködés komplexitására – építve az INTERREG égisze alatt működő határon átnyúló, transznacionális és interregionális együttműködések, valamint hálózatok által felhalmozott tapasztalatokra. Alapvető célja, hogy elősegítse az Európai Területi Együttműködési programok (és lehetőség szerint az EU külső határain induló előcsatlakozási programok) minél eredményesebb végrehajtását a résztvevő kulcsszereplők tapasztalatainak hasznosítása révén, azok valós igényeire koncentrálva.

A programról a hírlevélben – tekintettel arra hogy a program célközönségét leginkább az ETE programok végrehajtásával foglalkozó intézmények jelentik – nem fogunk folyamatos tájékoztatást adni. A kedvezményezett és végrehajtói kör azonban egyaránt találhat hasznos információkat a program honlapján: www.interact-eu.net (ETE és IPA hírek; a végrehajtást támogató képzések és kézikönyvek; tanulmányok; stb)

Az **INTERREG IVC 2007-2013 Program** célja, hogy a Strukturális Alapok felhasználásával kapcsolatos tapasztalatcsere támogatásával növelje az uniós források felhasználásának hatékonyságát. Az együttműködések keretében a tapasztalt Strukturális Alapokat felhasználó régiók átadják tudásukat olyan régióknak, amelyek a hasonló jellegű fejlesztéseket szeretnék megvalósítani a Strukturális Alap finanszírozásával. A program fő célkitűzése, hogy a régiók és helyi szereplők közötti együttműködés révén elősegítse az Unió harmonikus fejlődését. A program keretében két prioritás mentén működhetnek együtt a leendő projektpartnerek, ez **az innováció és tudásalapú gazdaság**, valamint **a környezetvédelem és a kockázat-megelőzés**.

A program első pályázati köre 2008. januárjában zárult, melyre majdnem 500 pályázat érkezett a program célközönségét jelentő közintézményektől. A pályázatokat a Lille-i program-titkárság koordinációja mellett szakértők értékelik, előkészítve a programalkotó 29 ország képviselőiből álló Monitoring Bizottság belső döntéshozatalt. A második pályázati kör kiírása őszi várható az elsőéhez hasonló prioritásokkal és feltételekkel. A felhívásról a jelenlegihez hasonló hírlevélben igyekszünk majd tájékoztatni az érdeklődőket. További információ: www.interreg4c.net vagy Hegyesi Béla (VÁTI, 06 1 224 32 74, 06 30 475 85 73, hegyesi@vati.hu).

Az **URBACT II 2007-2013 Program** legfontosabb feladata a tapasztalatok átadása a városok részére, a legjobb gyakorlat megismertetése a városfejlesztés terén, az ismeretek „tőkésítése”, a tudás hasznosítása, és erre támaszkodóan a városi szereplők kapacitásának fejlesztése. A program legfontosabb eleme

tematikus hálózatok felállítása, ahol a városok nem földrajzi, hanem tematikus alapon szerveződnek. Az URBACT programon belül munkacsoportok is létrejönnek, melyek lazább szerveződések, meghatározott időre és adott kérdéskör kidolgozására.

Az URBACT II program 2007. decemberében közzétett első ajánlattételi felhívása – amelyről a városok közvetlen értesítést – lezárult. A megadott határidőig 50 tematikus hálózat és 20 munkacsoport felállítására érkeztek pályázatok, melyek teljes körű ismerete nélkül is elmondható, hogy több magyar város csatlakozott egy-egy tematikus hálózathoz, vagy munkacsoporthoz, sőt vannak olyan kezdeményezések, ahol magyar város, mint vezető partner kezdeményezi hálózat felállítását.

A pályázatra a vezető partner és további négy partner város – többek között - közös Szándéknyilatkozatot nyújtott be, melyben meghatározzák a célokat, ezek elérése érdekében tervezett lépéseket, és a szükséges pénzügyi kondíciókkal kapcsolatos terveiket is. A pályázat pozitív elbírálása esetén a tematikus hálózatokban a résztvevő városok számát minimum 8, maximum 12 városra kell bővíteni, a munkacsoportok esetében a szám alacsonyabb, de nem csak városok, hanem regionális és országos intézmények, szervezetek, egyetemek is kapcsolódhatnak a projekthez.

Az első ajánlattételi felhívására beérkezett pályázatok sorsáról az URBACT Monitoring Bizottság a 2008. április 18-i ülésén, Párizsban hozta meg döntését.

Az operatív programban rögzített, majd a pályázati kiírásban részletezett előírásoknak megfelelően a benyújtott pályázatok közül 24 tematikus hálózat és 7 munkacsoport kapott zöld utat. A hazai önkormányzatokat leginkább érdeklő tematikus hálózatok számára további 6 hónap áll rendelkezésre, hogy pályázatukat véglegesítsék, részletes ütemtervet és költségvetést dolgozzanak ki, valamint legalább 3, de legfeljebb 7 új partner-várossal bővítsék hálózatukat. A támogatható projektek kiválasztása után tehát lehetőség van arra, hogy a nem befogadott pályázatokból "kiesett" városok a pozitívan elbírált pályázatokhoz csatlakozzanak, vagy a még pályázatot nem benyújtó nem városok és más intézmények valamely pályázatnál partnerként jelentkezzenek.

A továbbfejleszhető pályázatok listája, a pályázati anyagok (Declaration of Interest) és a pályázatban vezető partner szerepet betöltő város kapcsolattartó személyének elérhetősége már hozzáférhető az URBACT web-oldalán.

A program iránt érdeklődők további információkat a program-honlapon (www.urbact.eu) vagy Pikler Katalintól, az URBACT hazai információs ponti feladatait ellátó munkatárstól kaphatnak. (ÖTM, 06 1 441 77 28, pikler.katalin@meh.hu).

Az INTERREG IVC és az URBACT programokon belül valósul majd meg az Európai Bizottság új, a „**Régiók a gazdasági változásért**” kezdeményezésének „Fast Track” („gyorsított ütemű”) eleme, melynek keretében az Európai Bizottság és a programok Monitoring Bizottsága által előre meghatározott tematikák mentén olyan hálózatokhoz lehet a régióknak, illetve a városoknak csatlakozniuk, melyekben tapasztalatátadó és az adott tapasztalatra igényt tartó régiók/városok vesznek részt. A kezdeményezés célja, hogy az együttműködés keretében azonosított projektjavaslatok a konvergencia és a versenyképesség célkitűzés keretében konkrét projekt formájában öltsenek testet. Magyarország több régiója is jelezte már részvételi szándékát ezekben a tematikus hálózatokban.

ETE transznacionális pályázati felhívások 2008 első félévében

2008 márciusában lezajlott a Central Europe program első pályázati köre. A következőre várhatóan 2009 elején fog sor kerülni. Jelen fejezetben a pályázati részletek mellőzésével meghagytuk a program rövid bemutatását.

Közép-Európai transznacionális program (Central Europe programme – CE) – Első pályázati kör

Programtér: Nyolc EU tagország (Lengyelország, Németország (nem teljes területével), Ausztria, Csehország, Szlovákia, Magyarország, Szlovénia, Olaszország (nem teljes területével)) + Ukrajna (nem teljes területével)

Cél: A területi kohézió erősítése, a belső integráció előmozdítása és a versenyképesség növelése Közép-Európában

Prioritások:

(valamennyi prioritás és intézkedés pályázható az első pályázati körben)

1. Az innováció támogatása Közép-Európában
 - 1.1 Az innováció keretfeltételeinek javítása
 - 1.2 Kapacitásbővítés az innováció elterjedésének és alkalmazásának érdekében
 - 1.3 A tudás-fejlesztés erősítése
2. Közép-Európa külső és belső elérhetőségének javítása
 - 2.1 Közép-Európa összekapcsolhatóságának javítása
 - 2.2 Multimodális logisztikai együttműködés kialakítása
 - 2.3 A fenntartható és biztonságos mobilitás támogatása
 - 2.4 Informatikai és alternatív megoldások a hozzáférés javítására
3. A környezet felelősségteljes használata
 - 3.1 A környezetminőség javítása a természeti erőforrások és a természeti örökség menedzsmentjén keresztül
 - 3.2 A természeti és ember-okozta veszélyek és hatások csökkentése
 - 3.3 A megújuló energia-források és a hatékony energia gazdálkodás támogatása
 - 3.4 Környezetbarát tevékenységek és technológiák támogatása
4. Városok és régiók versenyképességének és vonzerejének növelése
 - 4.1 A policentrikus településszerkezet és területi együttműködés fejlesztése
 - 4.2 A demográfiai és társadalmi változások város-és regionális fejlődésre gyakorolt területi hatásainak kezelése
 - 4.3 A kulturális erőforrások hasznosítása a városok és régiók vonzerejének növelésében

(a prioritásokról, intézkedésekről és lehetséges projekt-témákról az Operatív Programban olvashatnak részleteket, amely a program honlapján érhető el)

A program irányítása: A Central Europe program központi irányítási szervei *Ausztriában* kerültek felállításra:

Irányító Hatóság:	Bécsi Regionális Önkormányzat
Igazoló Hatóság:	Bécsi Regionális Önkormányzat
Audit Hatóság:	Osztrák Szövetségi Kancellária
Közös Szakmai Titkárság:	Bécsi Regionális Önkormányzaton belüli funkcionálisan elkülönített szerv

A program honlapja: A program legfőbb információs központja annak honlapja, ahonnan többek között az Operatív Program, valamint a teljes pályázói csomag, beleértve a pályázóknak szóló útmutatókat is letölthető: www.central2013.eu

Május 5-én megjelent a South-East Europe program első pályázati felhívása. Az alábbiakban igyekszünk gyakorlati szempontból, röviden összefoglalni a leendő projekt-partnerek számára a részvétel kereteit. További tájékoztatás kérhető a programok hazai információs pontjától:

Hegyesi Béla (VÁTI)

06 1 224 32 74

06 30 475 85 73

hegyesi@vati.hu

Délkelet-Európai Transznacionális Együttműködési Program (South-East Europe programme – SEE)

Programtér: 8 EU tagország (Ausztria, Szlovákia, Magyarország, Szlovénia, Olaszország (nem teljes területével), Románia, Bulgária, Görögország) + 8 nem EU tagország (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Macedónia, Moldávia, Szerbia, Montenegró, Ukrajna (nem teljes területével))

Cél: A kohézió, a stabilitás és a versenyképesség erősítése a transznacionális együttműködés fokozásával, az integráció növelésével, valamint a fenntartható fejlődés biztosításával.

Prioritások:

1. Az innováció és a vállalkozások támogatása
 - 1.1 A technológiai és az innovációs hálózatok speciális területeken történő fejlesztésének támogatása
 - 1.2 Kedvező környezeti feltételek kialakítása az innovatív vállalkozások segítése érdekében
 - 1.3 Az innováció keretfeltételeinek megteremtése és szabad út biztosítása
2. A környezet védelme és fejlesztése
 - 2.1 Az integrált vízgazdálkodás fejlesztése és az árvizek megelőzése
 - 2.2 A környezeti ártalmak megelőzése
 - 2.3 A természeti értékek és védett területek összefogásának segítése
 - 2.4 Hatékony energia és erőforrás felhasználás
3. Az elérhetőség javítása
 - 3.1 Az elsődleges és másodlagos közlekedési hálózatok fejlesztése a koordináció, a tervezés és a működtetés fejlesztésével
 - 3.2 Különböző stratégiák kifejlesztése a digitális világ kettészakadásának megakadályozása érdekében
 - 3.3A multimodális platformok kialakításához szükséges keretfeltételek javítása
4. A transznacionális szinergiák erősítése a térségek fenntartható növekedése érdekében
 - 4.1 A városi térségeket és a települések regionális rendszerét érintő problémák kezelése
 - 4.2 A növekedési térségek vonzóképességének és megközelíthetőségének támogatása
 - 4.3 A kulturális értékek fejlődés érdekében történő felhasználásának ösztönzése

(a prioritásokról, intézkedésekről és lehetséges projekt-témákról az Operatív Programban olvashatnak részleteket, amely a www.cadses.net oldalon keresztül érhető el)

A program irányítása: A transznacionális programok legfőbb döntéshozó és irányító szerve a közös *Monitoring Bizottság* (Monitoring Committee – MC), amelyben minden programalkotó ország képviselteti magát. A program végrehajtása folyamán minden jelentős döntést a MC hoz meg – a programdokumentum esetleges módosításától a pályázatokkal kapcsolatos támogatási döntésig.

A program központi irányítását valamint jogi képviseletét az *Irányító Hatóság* (Managing Authority – MA) látja el. Az MA munkáját a pénzügyekért felelős *Igazoló Hatóság* valamint a szabályszerűséget felügyelő *Audit Hatóság* egészíti ki.

Az MA szorosan együttműködik a program napi technikai menedzsmentjéért felelős *Közös Szakmai Titkársággal* (Joint Technical Secretariat – JTS). A JTS gondoskodik a pályázati felhívások előkészítéséről és megjelentetéséről, a pályázatok befogadásáról és értékeléséről, valamint a MC által jóváhagyott projektekkel való szerződéskötésről és azok végrehajtásának nyomon követéséről. A JTS munkáját a programtér országokban működő információs pontok (Contact Points – CPs) segítik.

A South-East Europe program központi irányítási szervei Magyarországon kerültek felállításra:

Irányító Hatóság:	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
Igazoló Hatóság:	Pénzügyminisztérium
Audit Hatóság:	Pénzügyminisztérium – Kormányzati Ellenőrzési Hivatal
Közös Szakmai Titkárság:	VÁTI Kht-n belüli funkcionálisan elkülönített szerv

A program honlapja: A program legfőbb információs központja annak honlapja, ahonnan többek között az Operatív Program valamint a pályázói csomag is letölthető: www.southeast-europe.net

A program hivatalos nyelve: angol

A pályázatás rendjéről: A május 5-én indult első pályázati kör kétfordulós lesz. Először egy egyszerűsített pályázatot kell benyújtani amelynek részletes költségvetést és igazoló dokumentumokat nem kell

tartalmaznia. A beadott koncepciók legígéretesebbjei kapnak aztán lehetőséget, hogy a nyári hónapokban kidolgozzák a részletes pályázatot.

A pályázati felhívás megjelenési ideje: 2008. május 5.

A pályázatok leadási határideje és helye: 2008. június 13. hajnali (!) 4 óra (csak elektronikusan, a honlapon keresztül)

A program hivatalos nyelve: angol

Jogosult partnerek: közintézmények, „közjogi” intézmények, illetve a magánjog által szabályozott intézmények – bizonyos megkötésekkel. *Tekintettel arra, hogy a partneri jogosultság az egyik legproblemátikusabb területe a transznacionális programoknak, jelen hírlevél végén részletesen is foglalkozunk a kérdéssel.*

Minimális partnerszám: Legalább 3 partner a programtér legalább 3 országából (melyek közül legalább 1 EU tagállam)

(megjegyzés: A transznacionális programok eddigi tapasztalatai alapján a projektek átlagos partnerszáma 8-10 partner 4-5 országból, amit a transznacionális projektek azon általános célja indokol, hogy a projektek a teljes programtér – vagy annak nagy része – számára releváns problémával foglalkozzanak.)

Vezető partner elv: A projekt-partnerek egyike vállalja a vezető partner szerepét. Feladata a pályázat készítésének és a projekt végrehajtásának szakmai és pénzügyi koordinációja. Jogilag képviseli a projekt-partnereket a program felé (aláírja a támogatási szerződést a partnerek képviselőjében).

Projektek időtartama: maximum 36 hónap.

A transznacionális projektek jellege: A transznacionális projektek célja, hogy a programtér országai közösen keressenek az ország-csoport egésze vagy nagyja számára fontos problémákra megoldásokat. Az együttműködéseknek tehát olyan kérdésekkel kell foglalkozniuk, amelyek esetében a közös munka hozzáadott értékkel bír ahhoz képest, mintha az adott ügyet a résztvevő országok külön-külön, nemzeti szinten kívánnák megoldani. Minthogy a projektek célja a megoldások közös keresése, de nem a „megoldás” megvalósítása, a projektek leginkább tervezési, kutatási, szakmai együttműködési jellegűek, melyek indokolt esetben kisebb kivitelezési elemeket is magukban foglalhatnak. Fentiekből adódóan a program támogatja, hogy a közös munka későbbi – már nem e programból finanszírozott – beruházásokat indukáljon. E cél elérése érdekében az együttműködéseknek (figyelembe véve az elszámolható költség típusok által meghatározott korlátokat) minél inkább törekedni kell a projekt-eredmények konkrétságára, további területfejlesztési akciókat, konkrét beruházásokat előkészítő jellegére.

Elszámolható költségek: munkabér, külső szakértői díjak, utazás, szállás, találkozók, kutatás, tervezés, rendezvényszervezés, honlap készítés, a projekthez szorosan kötődő beszerzés, stb. (Részletek a pályázói csomagban)

Igényelhető támogatás: a felhívásban nem szerepel minimális és maximális projekt-méret. A tapasztalatok alapján a transznacionális projektek átlagos teljes költségvetése 1-2 millió euró között mozog.

Támogatási intenzitás: magyarországi partnerek a projekttel kapcsolatban felmerült költségeik 85 %-át igényelhetik a pályázatban. A nyertes projektek magyar partnerei a 85% támogatás mellé 10% automatikus nemzeti társfinanszírozásban fognak részesülni (ennek jogszabályi háttere: 35/2008 (II.23.) Kormányrendelet, 17. paragrafus). Ezáltal a hazai partnerekre 5% önerő-teher hárul – valamint a program elszámolási rendjéből fakadóan a tervezett költségek körülbelül egy évre történő előfinanszírozásának kötelezettsége. (Erről részletesebben a „projekt-végrehajtás és elszámolás rendje” pontban.)

Szerződéskötés: A program által jóváhagyott pályázat vezető partnere támogatási szerződést köt a program irányító hatóságával, amelynek mellékletét képezi a partnerek közös pályázata, valamint egy a partnerek között kötött partneri megállapodás a projekt végrehajtásáról.

A projekt-végrehajtás és elszámolás rendje: A szerződéskötést követően a partnerek megkezdik a pályázatban vállalt feladatok végrehajtását. Hathavonta valamennyi partner szakmai előhaladási

jelentést készít, amelyben bemutatja az elmúlt félév tevékenységeit. A szakmai jelentést kiegészíti egy pénzügyi jelentéssel, amelyben felsorolja, hogy az elmúlt hat hónapban milyen költségei merültek fel a projekttel kapcsolatban, valamint mellékeli a költségeket igazoló számlákkal és egyéb dokumentumokkal.

A partnerek félévi jelentéseit az adott országban működő első-szintű ellenőrzésért felelős hatóságokkal igazoltatni kell. Magyar partnerek esetében a jelentéseket a VÁTI Kft felelős egységével kell ellenőriztetni. Az ellenőrzés alapvetően a következőket vizsgálja: elszámolható költségekről szólnak-e a számlák; kapcsolódnak-e az adott félévi projekt-tevékenységekhez; szerepeltek-e a költségek a pályázatban; stb. Az ellenőrző hatóságok a megvizsgált elszámolásokról nyilatkozatot állítanak ki, amelyben rögzítik az adott félévre elszámolhatónak ítélt költségek összegét (az elfogadhatónak ítélt számlákat a hatóság lepecsételi).

Megjegyzés: Az 2007-13-as időszakban tehát az ellenőrzésben nem vesznek részt független könyvvizsgálók. Az első szintű ellenőrzésre így nem kell költséget tervezni a magyar partnereknek.

A projekt partnerek a kapott igazolást megküldik a vezető partnernek (az eredeti lepecsételt számlákat nem). A vezető partner összegyűjti valamennyi partnertől a helyi nemzeti ellenőrző hatóság által kiállított nyilatkozatokat, összesíti az elmúlt félév kiadásait, majd leadja a program közös titkárságán. Az összesített elszámolás alapján a program utólag megtéríti a jogos költségekre jutó támogatást (85%). A vezető partner megküldi a partnereknek a nekik járó támogatást.

A magyar partnerek ezzel párhuzamosan átutalásra kerül a jogos költségeik további 10%-a nemzeti társfinanszírozásként. A magyar partner költségeinek egyik forrásból sem megtérített 5%-a a pályázó saját hozzájárulása a projekthez.

Megjegyzés: a projektek tehát utófinanszírozásúak félévenkénti elszámolással és a költségek 85+10 százalékának megtérítésével. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az elszámolási időszak lezárultát követően 3-4 hónappal érkezik meg a támogatás. Ez alapján a partner likviditásának tervezésekor számítani kell rá, hogy egyes költségek felmerülésétől a támogatás megérkezéséig 9-10 hónap is eltelhet.

Részletek a pályázói jogosultságról

A program a következő meghatározást adja a projektekben való részvételi jogosultságról:

„3.2.1 Eligibility of partners

According to Article 2 of Reg. (EC) 1083/2006, a wide range of actors such as public authorities, public equivalent bodies and any legal body governed by public or private law can be beneficiaries of ERDF and therefore are able to participate in the SEE Transnational Programme as partners and receive direct financial support. The OP (Chapter 5) provides, for each Area of Intervention, an indicative list of potential beneficiaries.

The following types of partners are eligible:

- Public bodies
- Bodies governed by public law
- Bodies governed by private law

A variety of eligible partners can act as the Lead Partner in a particular project. However, in order to avoid a situation where State Aid Regulations have to be applied, the project shall not include activities (or partners) that have a commercial or industrial character. In all cases the outcome and results of the projects have to be made available for the general public free of charge.

Public bodies

Public bodies are organizations which are founded and governed by public law. Their main purpose is to fulfil the needs of the public.

Bodies governed by public law

The definition of a body governed by public law is the following according to Article 1 of Directive 2004/18/EC:

A "body governed by public law" means any body:

- (a) established for the specific purpose of meeting needs in the general interest, not having an industrial or commercial character;
- (b) having legal personality; and
- (c) financed, for the most part, by the state, regional or local authorities, or other bodies governed by public law; or subject to management supervision by those bodies; or having an administrative, managerial or supervisory board, more than half of whose members are appointed by the state, regional or local authorities, or by other bodies governed by public law.

Non-exhaustive lists of bodies and categories of bodies governed by public law are set out in Annex III of the above mentioned Directive.

Bodies governed by private law

In the context of this programme, "bodies governed by private law" means all organizations which are funded by private law such as chambers of commerce, trade unions or non-governmental organisations. They may receive ERDF funding if they fulfil the following criteria:

- they are established for the specific purpose of meeting needs in the general interest, not having an industrial or commercial character;
- they have legal personality;
- they make available the results of the project to the general public;
- they apply the principles of public procurement."

(Forrás: SEE Programme Manual)

A fenti leírás utóbbi két kategóriáját egészítenénk ki a következőkkel:

Bodies governed by public law

Az idézett jogszabály (Article 1 of Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004) magyar nyelvű változata valamelyest hozzáigazítja a fenti kritériumrendszert a hazai intézményi viszonyokhoz:

„**Közjogi intézmény** minden olyan intézmény,

a) amely kifejezetten olyan közérdekű célra jött létre, amely nem ipari vagy kereskedelmi jellegű;

b) amely jogi személyiséggel rendelkezik; valamint

c) amelyet többségi részben az állam, vagy a területi vagy a települési önkormányzat, vagy egyéb közjogi intézmény finanszíroz; vagy amelynek irányítása ezen intézmények felügyelete alatt áll; vagy amelynek olyan ügyvezető, döntéshozó vagy felügyelő testülete van, amely tagjainak többségét az állam, a területi vagy a települési önkormányzat, vagy egyéb közjogi intézmény nevezi ki.

A második albekezdés a), b) és c) pontjában említett szempontoknak megfelelő közjogi intézmények és intézménykategóriák nem kimerítő jegyzékét a III. melléklet tartalmazza. A tagállamok az intézményeket és intézménykategóriákat felsoroló jegyzékeikben bekövetkezett minden változásról rendszeresen értesítik a Bizottságot."

(Forrás: Az Európai Parlament és Tanács 2004/18/EK Irányelv 1 cikk.)

A jogszabály mellékletében az uniós tagországoknak lehetőségük van felsorolás vagy részletezés formájában további iránymutatást adni a közjogi intézményi státusz vizsgálatához. A melléklet magyar vonatkozású pontja a következő kiegészítést teszi:

„XXI. HUNGARY

Bodies:

— a megyei, illetőleg a regionális fejlesztési tanács (county and regional development council), az elkülönített állami pénzalap kezelője (managing bodies of the separate state fund), a társadalombiztosítás igazgatási szerve (social security administration body)

— a köztestület (public-law corporation) és a köztestületi költségvetési szerv (budgetary organ of a public-law corporation), valamint a közalapítvány (public foundation)

— a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság (Hungarian News Agency Plc.), a közszolgálati műsorszolgáltatók (public service broadcasters), valamint azok a köz-műsorszolgáltatók, amelyek működését többségében közpénzből finanszírozzák (public broadcasters financed mainly from the public budget)

— az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság (Hungarian Privatization and State Holding Company)

— a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság (Hungarian Development Bank Plc.), az a gazdálkodó szervezet, melyben a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság ellenőrző részesedéssel rendelkezik (business organisations on which the Hungarian Development Bank Plc. exercises a dominant influence).

Categories:

— egyes központi és önkormányzati költségvetési szervek (certain budgetary organs)

— alapítvány (foundation), társadalmi szervezet (civil society organisations), közhasznú társaság (public benefit company), biztosító egyesület (insurance association), víziközmű-társulat (public utility water works association) business organisations established for the purpose of meeting needs in the general interest and controlled by public entities or financed mainly from the public budget."

(Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/consleg/1993/L/01993L0037-20040501-en.pdf>)

Az idézett mellékletben olvasható felsorolás semmiképpen nem tekinthető teljeskörűnek vagy kizárólagosnak. A benne foglalt iránymutatás csak a főszöveg definíciójával együtt értelmezhető. (pl: bár a felsorolásban szerepel az alapítvány, mint jogosult intézményi forma, ám egy alapítvány csak akkor lehet jogosult SEE ERFA támogatásra, ha az idézett jogszabály kritérium-rendszerének is megfelel.)

Bodies governed by private law

E kategóriába bármely jogi formában működő intézmény besorolható,

- amely kifejezetten olyan közérdekű célra jött létre, amely nem ipari vagy kereskedelmi jellegű; valamint
- amely jogi személyiséggel rendelkezik; valamint
- amely vállalja, hogy a projekt eredményeit ellenszolgáltatás nélkül közzéteszi a szélesebb közönség számára is; valamint
- amely vállalja, hogy a projekt végrehajtása során alkalmazza a közbeszerzés szabályait.

Az első két feltétel tehát egyezik az előző kategóriáéval, ám itt nem elvárt valamely közintézményhez való szoros kötődés (amit a body governed by public law harmadik pontja ír körül). Az első pont viszont itt is tartalmazza az ipari vagy kereskedelmi jelleg nélkülözésére vonatkozó elvárást. Kétes esetekben ennek mérlegelése a partner feladata, ám mivel a pályázatok benyújtása után a tagállamoknak kell az adott országból pályázó partnerek jogosultságát megvizsgálni és jóváhagyni, mindenképpen javasoljuk a mérlegelést és a döntést az intézmény alapító okiratára vagy a létrehozását/működését szabályozó jogszabályra alapozni.